

DEN NORSKE KIRKE

Groruddalen prosti

Groruddalen prosti

Oslo 07.05.2019

Til styringsgruppen for Kirkebruksplanen/Groruddalen prosti

Med dette oversender prosjektgruppen for Den norske kirke i Groruddalen sitt arbeid med våre anbefalinger til styringsgruppen.

Vi har gjennom ni møter arbeidet både med de strategiske og økonomiske utfordringene i prostiet og vil med dette takke for oppdraget og ønske lykke til i den videre prosessen.

For prosjektgruppen

Øyvind Stabrun, leder

Ingar Seierstad, sekretær

Den norske kirke i Groruddalen

Innholdsfortegnelse

Første del: Forutsetninger og innledende avklaringer (S.3)

- 1) Prosjektgruppens mandat – en strategisk begrunnet kirkebruksplan for prostiet
 - Bakgrunnen for prosjektgruppens mandat
 - Prosjektgruppens medlemmer
 - Om mandatet for den nye prosjektgruppen: Kirken i Groruddalen
 - Prosjektgruppens forståelse ved starten av arbeidet
 - En overordnet strategi for prostiet
 - Strategi for Groruddalen prosti sammenholdt med dokumentet: Strategi for Oslo Bispedømme 2019-2021.
- 2) Tilbakeblikk på anvendelse av kriterier for kirkebruksplanen av 2018. Nye momenter.
 - Vurdering av kirkeanleggene
 - Utbyggingsprosjekter av betydning for kirkene i Groruddalen
- 3) Avklaringer vedrørende Kirkens bymisjon og diakonisatsning
 - Innledende møter med: Kirkens bymisjon, Furuset og Ellingsrud, Høybråten Fossum og Stovner (HFS)
- 4) Noen folkekirkelige aspekter
 - Kirkelige handlinger og gudstjenester
 - Kirke, skole og barnehage
- 5) Samarbeid med migrantmenighetene
- 6) Kulturarbeid i prostiet
- 7) Særlige prosjektstillinger i prostiet

Andre del: Prosjektgruppens råd om bruk av prostiets kirker (S.11)

- 1) Grorud menighet og Romsås kirke
 - Grorud kirke
 - Rødtvet kirke
 - Romsås kirke
- 2) Østre Aker og Haugerud menighet – Hovinbyen
 - Østre Aker kirke - forholdet til Hovinbyen
 - Haugerud kirke
- 3) Ellingsrud og Furuset menighet
 - Ellingsrud kirke og Kirkens bymisjon
 - Furuset kirke

4) Høybråten, Fossum og Stovner menighet

- Fossum kirke
- Stovner kirke
- Høybråten kirke
- Felles anbefalinger for HFS og de tre kirkebyggene

5) Tonsen menighet

Tredje del: Et system for etterlevelse opp mot de strategiske mål (S.16)

Fjerde del: Kort sammendrag av anbefalingene fra prosjektgruppen (S.17)

Vedlegg:

- Oversikt over prosjektgruppens møter
- Intensjonsavtalen med Kirkens bymisjon
- Mandatet for prosjektgruppen

Den norske kirke i Groruddalen.

«Her bygges den nye folkekirken med mennesker fra hele verden.»

(sitat fra en presentasjon av Bergsjön menighet i Gøteborg)

Flere menigheter i Groruddalen prosti har vært på studietur til Bergsjön menighet, senest var Grorud menighet der nå i vår, sammen med bydel Grorud, for å oppsøke nettverket «Fråmtiden bor hos oss» i denne menigheten i Svenska Kyrkan. Overføringsverdien er stor.

Noe nytt har også skjedd i kirkene våre i Groruddalen og andre bydeler hvor antall medlemmer i Den norske kirke er blitt redusert på grunn av endring i befolkningssammensetningen. Det har for kirkens del ført til nye samarbeidsrelasjoner og arbeidsmetoder på tvers av tro- og livssyn, mer synlig og nødvendig samarbeid med bydelene, andre offentlige etater, inkludert skole, helse og politi samt frivillige lag og foreninger, velforeninger osv.

Målsettingen med kirkebruksplanen er å gjøre kirken og menighetene i stand til å møte morgendagens utfordringer. Hva skal til for å bli en bedre kirke for alle? Det handler om troverdighet og det handler om hvordan vi klarer å gjøre våre fellesskap og våre kirkerom åpne for mangfoldet. Helt grunnleggende er en diakonal tenkning i alt vi gjør og foretar oss som menigheter og kirke. Åpenhet handler om fysisk åpne dører men aller mest om en åpen og inkluderende holdning til alle vi skal være kirke for. Dette store mangfoldet av livserfaringer, mennesketyper, dialekter, sosiolekter, kulturell forståelse, skal tåles, settes pris på og hylles i alle våre sammenhenger og i alle våre kirker. En «oss og dem» tankegang er uforenlig med de verdiene kirken står for. Det handler kun om et VI - vi som er kirken, vi som er menighetene, vi som lever under Guds himmel. Vi ønsker oss mer mangfold, mer inkludering, mer livsutfoldelse – derfor sier vi Mer himmel på jord.

Denne prosjektgruppens mål er å komme med forslag til kirkebruksplan som både tar opp i seg de sentrale strategiske målene og også styrker kirkens økonomi.

Første del: Forutsetninger og avklaringer

1 Prosjektgruppens mandat – en strategisk begrunnet kirkebruksplan for prostiet

Bakgrunnen for gruppens mandat:

Vedtak i både Oslo bispedømmeråd og i Kirkelig fellesråd i Oslo i desember 2018 om kirkebruksplan for Oslo utsatte å ta stilling til bruk av kirkene i Groruddalen prosti. Innledningsvis i arbeidet med kirkebruksplanen kunne det virke som det lå an til en forholdsvis stor reduksjon av kirker i Groruddalen ikke minst med bakgrunn i synkende medlemstall og i tråd med dette også en forholdsvis lav score i noen kirker utfra noen oppsatte kriterier.

Det var samtidig et synspunkt at det kirkelige nærværet i Groruddalen også har sin helt spesielle betydning. Her er mangfoldet gjennomgående størst i byens prostier. Kirken som «levende, nær og tilgjengelig» er en del av kirkens misjon i byen også overfor de som står utenfor vår kirke. Kirkene i Groruddalen er mange steder de eneste felles-lokalene i sine nærmiljøer og brukes i stor grad til

arrangementer og samlinger for både andre kirkesamfunn, borettslagsmøter, kulturarrangementer og utleie til f. eks koranundervisning.

Med bakgrunn i disse forholdene ønsket de kirkelige rådene at man skulle arbeide videre med en helhetlig plan for kirkene i Groruddalen prosti slik at vedtak om dette prostiet kunne fattes innen sommeren 2019.

Prosjektgruppens medlemmer:

Det ble opprettet en ny prosjektgruppe under ledelse av Øyvind Stabrun, prost i Groruddalen prosti.

De øvrige medlemmene er:

Gunnar Hirsch, prostirådsrepresentant

Eleanor Brenna, som representant for prostiets diakoner og diakonisatsningen i prostiet

Olav Fraser Lende, daglig leder i Oslo Domkirke, representant for Kirkelig Fellesråd

Ingar Seierstad har vært tilsatt på timebasis som prosjektgruppens sekretær.

Om mandatet for den nye prosjektgruppen: Kirken i Groruddalen.

Av mandatet framgår det at den nye prosjektgruppen skal bygge på vedtakene fattet av Oslo bispedømmeråd og Kirkelig Fellesråd og på det materialet som til nå er hentet inn og føringer som er lagt i arbeidet som har pågått med kirkebruksplanen. Det vektlegges at prosjektgruppen i samarbeid med menighetene skal fremme forslag til styringsgruppen for kirkebruksplanen om en helhetlig strategi og plan for bruken av kirkene. I dette ligger fremdeles en forventning om nødvendige endringer av økonomiske årsaker, men også at det kirkelige arbeidet kan bli mer profilert og rettet inn mot de utfordringer som angår dette prostiet på en særlig måte.

Med bakgrunn i det tidligere arbeidet peker mandatet spesielt på fire kirker som prosjektgruppen skal vie en særlig oppmerksomhet: Fossum kirke, Ellingsrud kirke og Romsås kirke. Her er det aktuelt å finne ut av utleie og samarbeid med andre kirkelige organisasjoner som Kirkens bymisjon, KFUK/-M, NMS og andre. Den fjerde kirken er Østre Aker kirke som med sin plassering kan komme til å endre sin orientering mer i retning den fremvoksende Hovinbyen som har sin egen kirkelige prosjektgruppe. De to prosjektgruppene må samarbeide når det gjelder Østre Aker kirke.

Prosjektgruppens forståelse ved starten av arbeidet.

Prosjektgruppen har hatt som arbeidsform å samhandle med alle de berørte menigheter. Det har vært viktig å ha hatt dialog med stabene, menighetsrådene og potensielle samarbeidspartnere. Prosjektgruppen har bidratt til å føre ulike parter sammen til diskusjon om mulige løsninger. Endringer møter ofte motvilje og krever derfor en modningsprosess hos menighetene og stabene for å bli i stand til å se nye muligheter med de endringer som må komme. Prosjektgruppen har derfor vært lydhør for ulike lokale innspill og forslag. (jfr. Oversikt over møter v. prosjektgruppen)

Særlig strategiske utfordringer:

De særlige kirkelige utfordringer i Groruddalen har prostiet selv pekt på i et arbeid med strategisk tenkning:

- Diakonal satsning: levekårsundersøkelser peker på at Groruddalen må styrkes. Her må kirkens diakoni kunne levere overfor både medlemmer og ikke-medlemmer av kirken.

- Barn og ungdom: vil også omfattes av den diakonale satsningen. Det er viktig for kirkens framtid i Groruddalen at det finnes trosopplæring som bygger opp under tro og tilhørighet for unge.
- Utviklingen av samarbeidet mellom migrantmenighetene og Den norske kirke er særlig aktuelt i Groruddalen. Her er et stort antall kristne menigheter med andre kulturelle og teologiske tilknytninger. Utviklingen går i retning av at mange som vokser opp med en flerkulturell, kristen bakgrunn, etter hvert vil søke å finne andre fellesskap enn de opprinnelige migrantmenighetene. For vår kirke er et slikt menighetsbyggende arbeid noe som nå er i sin begynnelse her i Groruddalen.
- Religionsdialog er viktig for å skape lokal tillit, motvirke fremmedfrykt, være deltaker i fellesløft i lokalsamfunnet og dermed bidra som brobygger. Her har Den norske kirke et særlig ansvar for å dempe den polariserte debatten og motvirke hat og fiendtlighet.

Både det strategiske kirkelige nærværet og det økonomiske hensynet til en mer bærekraftig kirkelig økonomi i begge arbeidsgiverlinjer var utgangspunktet for prosjektgruppens prioriteringer ved oppstarten av arbeidet:

- Et diakonalt kirkesenter i en menighet i prostiet.
Med Kirkens bymisjons ønske om å gå inn i Groruddalen prosti var det viktig med en avklaring om dette var mulig. Et diakonalt senter med Kirkens bymisjon som drifter og leietaker av en av kirkene, vil svare på både en strategisk viktig del av kirkens oppdrag og i tillegg være en økonomisk avlastning. Møter med aktuelle parter om Ellingsrud og Fossum kirker ble prioritert.

En overordnet strategi for prostiet:

Groruddalen prosti har gjennom flere år arbeidet med visjoner for arbeidet og strategiske målsettinger. I 2010 formulerte prostiet sin visjon som slik:

«Med Jesus Kristus i sentrum vil kirka spre håp, kjempe for rettferdighet og fremme respekt i den flerkulturelle og mangfoldige Groruddalen.» Det er i denne tradisjonen vi står når vi har arbeidet videre med strategiske satsninger.

Det overordnede spørsmålet er hvordan vi som Den norske kirke skal være kirke for befolkningen i Groruddalens ulike lokalsamfunn som representerer et stort mangfold. Prosjektgruppen har diskutert hvorvidt det er strategisk klokt å konsentrere noen faglige ressurser i noen av kirkebyggene for å øke intensiteten og profesjonaliteten i det oppdraget vi skal utføre. Dersom dette også kan føre til at kompetanse og inspirasjon overføres til de øvrige menighetene i prostiet, mener vi det vil være et godt grep.

Videre mener vi at en strategi for Groruddalen prosti, må sikte på å bygge en struktur der menigheter med særlig kompetanse innenfor satsningsområdene sørger for å dele kunnskap og praksismåter med de øvrige menighetene. Ved å fokusere spesielt på diakoni bidrar det til å løfte dette fagfeltet og denne tenkningen i hele prostiet. Det samme vil gjelde for religionsdialogarbeid, migrantmenighetsatsning og fokuset på barne- og ungdomsdiakonien hvor prostiet skal spisse sin virksomhet. En diakonal teologisk forståelse av all vår aktivitet må gjenspeiles i alt vi gjør som kirke i prostiet. Dette vil kunne føre til en mindre bredde i tilbudene i noen av kirkene. Når nye utfordringer kommer til oss, må vi også være villige til å prioritere oppgaver annerledes enn tidligere.

Vi anbefaler at menigheter blir utrustet med særlig kompetanse og får tildelte oppgaver utfra demografi, sosiale utfordringer og kirkebyggenes plassering og egnethet.

- Et prosti med mer variert gudstjenesteliv i sokn der det er flere kirker.
- Et prosti hvor flere kirker styrker sin spisskompetanse til beste for helheten når det gjelder: diakoni, migrantarbeidet, barn og ungdom og religionsdialog.
- Et prosti hvor det er et systematisk tverrfaglig samarbeid om de erkjente særlige utfordringene.

For at en slik strategi skal kunne gi resultater er det også nødvendig å se på hvordan menigheter og prosti blir i stand til å utnytte en ny organisering:

- Hvilke fora trenger de ansatte for å styrke satsingsområdene også i sine menigheter?
- Hvordan skal prostirådet kunne styrkes som organ for utviklingen i prostiet?
- Prostens og fellesrådets rolle som ledere i å utvikle strategien sammen med menighetene må avklares.

Vi mener samlokalisering av stabene i størst mulig grad er en viktig forutsetning for et slikt styrket samarbeid i og mellom menighetene.

Konkret betyr det at kirkene i Groruddalen vil ha en kirkelig funksjon av noe forskjellig art. Noen kan også leies ut og drives av andre kristne institusjoner eller menigheter i et samvirke med soknet kirken tilhører. Kirkene vil ikke stenges eller overlates til ikke-kirkelige leietakere.

Strategi for Groruddalen prosti sammenholdt med dokumentet: Strategi for Oslo bispedømme 2019 - 2021 vedtatt av Oslo bispedømmeråd i februar 2019.

Prosjektgruppen ser en svært god overensstemmelse mellom bispedømmets strategier og prostiets. Det dreier seg f.eks. om et bedre tilpasset gudstjenesteliv hvor det står: «Tilby gudstjenester på ulike tidspunkt tilpasset folks behov».

Under Diakoni og samfunnsansvar hvor det heter: «Bidra til at alle menigheter prioriterer diakoni i planer og tiltak», «Utvikle nye arbeidsmåter som styrker kirkens oppslutning i områder med synkende medlemstall og flerkulturell befolkning, inspirert av «Fremtiden bor hos oss» i Svenska kyrkan.» «Videreutvikle arbeidet med religionsdialog lokalt og regionalt.»

Det handler videre om kirken som kulturinstitusjon hvor det står: «Vi vil at kirkene og alle kirkens bygg skal være kulturarenaer med kulturuttrykk som åpner, inviterer og gir anledning til å utdype og utvikle kristen tro og nærme seg kirkens fellesskap». Fra flere hold verdsettes kirkene i prostiet som viktige kulturbærere i Groruddalen.

2 Tilbakeblikk på anvendelse av kriterier for kirkebruksplanen av 2018. Nye momenter.

Vurdering av kirkeanleggene:

Den forrige prosjektgruppen som leverte sin innstilling i 2018, hadde som sin oppgave først og fremst å vurdere kirkeanleggene i seg selv og ikke så mye hva bruken best kunne være. Det viktige da var å danne seg et bilde av hvert kirkeanleggs status på flere områder som: kirkeanleggenes synlighet i

bebyggelsen, nærhet til kommunikasjonsmidler, parkeringsplasser, kirkebyggenes arkitektoniske verdi, antall kirkelige handlinger, hvor mye lokalene var i bruk og ikke minst driftskostnader og vedlikeholdskostnader m.m. Hver kirke fikk sin score og de de som kom lavest ut fikk da en særlig vurdering fordi de da var de kirkene som man kunne peke på med minst strategisk betydning i arbeidet.

For Groruddalen prosti var kirkene med lavest score Stovner, Furuset og Romsås. Av disse foreslo prosjektgruppen å fristille Stovner kirke for utleie. Romsås og Furuset ønsket man å beholde.

Styringsgruppen gjorde en endring idet man så muligheten til å få med seg Kirkens bymisjon som leietaker av Fossum kirke for å etablere et kirkelig diakonalt senter.

Utbyggingsprosjekter av betydning for kirkene i Groruddalen:

I oversikten fra prosjektgruppen fra 2018 over større utbyggingsprosjekter i bydelene og menighetene (av 19.01.2018), står det at det er relativt små endringer i Groruddalen om man ser bort fra den store utviklingen av Hovinbyen som faller inn under Østre Aker og Haugerud og også Tonsen menighet.

For de øvrige menighetene og bydelene er det relativt små tall.

Høyest ligger bydel Stovner hvor oversikten frem til 2028 sier en befolkningsøkning på 4000. Her viser det seg imidlertid at Oslo kommunes Plan- og bygningsetat har en planlagt langsiktig utbygging på over 5000 boliger i et 30-års perspektiv. Dette var ikke tatt med i de tidligere oversiktene for kirkebruksplanen. Denne utbyggingen tilsvarer en økning i folketall på om lag 11 000. Det betyr at vi kan vente en fortsatt ganske sterk økning i Stovner/Fossum området på Nedre Rommen i årene etter 2028. Prosjektgruppen mener det er viktig å være klar over dette når vi nå har disse kirkene oppe til drøfting.

Så vidt vi kan se, vil det i dette området være nødvendig å regulere menighetsgrensene: Grorud menighet har pr. i dag Nedre Rommen som sitt område selv om det tilhører bydel Stovner. Når dette området skal bygges ut må det legges til HFS og følge bydelsgrensen. Fossum kirke vil være den kirken som ligger nærmest.

3 Avklaringer vedrørende Kirkens bymisjon og diakonisatsning

Prosjektgruppen stiller seg bak ønsket om å frigi en av prostiets kirker til Kirkens Bymisjon Dette fikk høyeste prioritet i arbeidet. Vi mener dette både svarer på den strategiske satsningen på diakoni og den økonomiske innsparingen som kirken trenger. Det uttales tydelig fra Kirkens bymisjons side at de ønsker å se sitt nærvær også som vår kirkes nærvær og i et samarbeid med menigheten(e).

Møter:

Det ble holdt møte med Kirkens Bymisjon om hvordan de forholdt seg til et fortsatt engasjement i prostiet. Der ble dette engasjementet bekreftet og to mulige kirker ble nevnt: Fossum eller Ellingsrud.

Prosjektgruppen hadde deretter møte med hver av disse menighetene, Ellingsrud Furuset stab og MR leder, - og Høybråten, Fossum og Stovner (HFS) ved menighetsrådets arbeidsutvalg. I begge tilfelle var det positiv vilje til å gå i samtale om ny bruk av kirkebyggene, men med visse forbehold.

Prosjektgruppen gjennomførte møter om Ellingsrud kirke med Kirkens Bymisjon og menighetens AU og tilsvarende møte med HFS som part.

Begge møter ble opplevd som konstruktive, men fra menighetenes side ble det understreket at de ønsket et fotfeste og helst et delt ansvar i kirkene.

Særskilt om HFS:

Tre forhold har betydning for videre vurderinger:

Det ene dreier seg om at Kirkens Bymisjon allerede har et leieforhold i underetasjen i Fossum kirke hvor de driver frivillighetssentral. De ønsker å utvide virksomheten og har behov for å leie hele underetasjen. Det er avgjørende for Bymisjonen at de kan få en ny leieavtale i havn i løpet av våren 2019 ellers må de flytte til annet lokale noe verken de eller bydel Stovner ønsker som løsning. I møtet ble de avtalt at HFS og Kirkens Bymisjon har grønt lys fra prosjektgruppen for å inngå ny kontrakt. Dersom menigheten skulle ha ønske om også å bruke lokalene, må de i så fall leie dem tilbake fra Kirkens Bymisjon.

Det andre dreier seg om migrantarbeidet og «Sammen-gudstjenestene» som over fem års tid har blitt bygget opp i Fossum kirke. Prosjektgruppen anerkjenner dette arbeidets viktighet. Det er prostiets tydeligste svar på den viktige strategiske utfordringen i den flerkulturelle konteksten. Det ble av migrantprestene pekt på at den menigheten som nå samles i «Sammen-gudstjenestene» er en lokal felleskristen menighet med opplegg og liturgi som også er et fellesprosjekt. En flytting av arbeidet vil etter migrantprestenes mening være å sette dette arbeidet langt tilbake. For prosjektgruppen er det vesentlig å ivareta migrantarbeidet så godt det lar seg gjøre innenfor de mulighetene som finnes. Det kan imidlertid heller ikke låse situasjonen når de gjelder bruken av Fossum kirke.

Det tredje vi nevner er det diakonale arbeidet som HFS står for med støtte bl.a. fra Bydel Stovner. I Fossum kirke har man satset på konseptet «Unge møter eldre» og tiltak overfor barnefattigdomsproblematikk.

Særskilt om Ellingsrud og Furuset:

Ellingsrud kirke har sine røtter i Bymisjonsarbeidet som ble startet der i utbyggingsfasen på Ellingsrud. På mange måter er Bymisjonens ideologi godt tilstede i denne kirken fremdeles. Her er også store sosiale utfordringer og Bymisjonen uttrykker tydelig at de gjerne skulle ha et fotfeste i bydel Alna. Kirken ligger også sentralt ved T-banen og i bebyggelsen. Det drives et godt diakonalt arbeid som ønskes videreført.

Det ble uttrykt en bekymring fra menighetens side om at mye ville forsvinne om Kirkens Bymisjon overtok kirken, men samtidig så man mulighet til å få inn ressurser og styrke Ellingsrud kirkes profil. Prosjektgruppens vurdering var at menigheten og Kirkens Bymisjon står såpass nær hverandre at et gjensidig samarbeidsforhold vil kunne bli etablert til beste for begge parter.

For begge kirkers vedkommende er KFUK/M en ønsket samarbeidspartner for Bymisjonen og det vil i så fall utredes oppstart av «Forandringshus». Både Fossum og Ellingsrud har også vært tenkt som mulig lokalisering av prosjektet «13-20» som er vedtatt i KfiO for Groruddalen prosti. I begge tilfeller svarer dette til de strategiske satsningene på både ungdom og diakoni.

Den 6. 3. 2019 hadde prosjektgruppen møte med styringsgruppen hvor vi anbefalte at det skulle sendes en formell henvendelse til Kirkens Bymisjon og be om at de kunne vurdere en leie av

Ellingsrud kirke som Bymisjonskirke i Groruddalen prosti. Styringsgruppen ved Stiftsdirektør og Kirkeverge sendte denne henvendelsen. Dette resulterte i at det den 9.4. 2019 ble inngått en intensjonsavtale mellom Kirkens bymisjon og styringsgruppen om leie av Ellingsrud kirke.

4 Noen folkekirkelige aspekter

Midt i det flerkulturelle mangfoldet må vi også sørge for

de tradisjonelle folkekirkelige aspekter som fremdeles er gyldige i en hverdag der mye er i endring. Det er viktig at kirken også fremtrer som en arena der våre kirkelige og teologiske uttrykk møter dagens menighetsmedlemmer.

Kirkelige handlinger og gudstjenester:

Det er viktig at prostiet har gudstjenester med dåp og nattverd etter vår kirkes liturgi, men at gudstjenestetilbudet også omfatter flere typer gudstjenester og til forskjellige tider og ukedager. Det må informeres og inviteres til å benytte våre kirkelige handlinger, og ikke minst om tilbud om trosopplæring. Ungdomsarbeid og ungdomsgudstjenester med lederopplæring og påsketur til Taize er også svært viktige arenaer. I påsken 2019 deltok 85 unge fra prostiet på tur til Taize. Det er mange som deltar i vår kirkes konfirmantarbeid i Groruddalen prosti, f.eks. har HFS i inneværende år 80 som deltar i konfirmantopplegget.

Kirke, skole og barnehage:

Videre vil vi fremheve at det gjennomgående er et godt forhold mellom de mange skolene og kirkene i prostiet. Det er meget god oppslutning om skolegudstjenestene, og de er ikke begrenset til elever med kristen bakgrunn. Ingen steder i byen er det så mange skoler innenfor menighetsgrensene som i Groruddalen prosti. Hele 10 grunnskoler ligger innenfor HFS, 10 innenfor Grorud sokn, 9 i Ellingsrud og Furuset, 6 i Østre Aker og Haugerud og 3 i Tonsen. (Størst ellers i byen er Ris med 6 grunnskoler.) Prosjektgruppen vil peke på at dette er svært viktige kontaktflater overfor barn og unge og at disse besøkene i kirken også har en stor religionsdialogisk verdi. På samme måte er det også mange barnehaver som er på kirkebesøk i forbindelse med høytidene. Statistikken viser at deltakere på skole- og barnehagegudstjenestene i 2018 var: 2848 på 20 samlinger i HFS, 3138 på 27 samlinger i Grorud, 1932 på 15 samlinger i Ellingsrud og Furuset, 1679 på 8 samlinger i Østre Aker og Haugerud, 1557 på 7 samlinger i Tonsen)

5 Samarbeid med migrantmenighetene

Denne oppgaven er særlig nevnt i mandatet for prosjektgruppen.

Til selve begrepet «migrantmenighet» vil prosjektgruppen påpeke at dette er en ordbruk som også kan befeste kategoriene «de andre» og «oss selv». Så vidt vi kjenner til brukes ikke begrepet om f. eks den amerikanske- eller svenske menigheten her i byen. Selv om ordet «migrant» i seg selv er et nøytralt ord, som omhandler alle slags innflyttere over landegrensene, er det i kirkelig sammenheng gjerne knyttet spesielt til demografiske kjennetegn ved områder som Holmlia og Groruddalen. Vi ser gjerne at vi på sikt finner et bedre språk for denne helheten, men bruker likevel dette begrepet her.

Det ble laget en oversikt som viste at det pr 1.11.2018 var 12 migrantmenigheter som leiet rom i kirkene i prostiet. Både migrantprestene og prosjektgruppen ser at det er et stort behov for leie i kirkene våre og vil legge til rette for at dette kan fortsette og eventuelt utvides til flere.

Vi ønsker imidlertid å peke på det forholdet at migrantmenigheter basert på nasjonalitet har sine medlemmer både i Groruddalen og andre steder. Nærhet til offentlig kommunikasjon antall parkeringsplasser er ofte viktig for hvor de har sine leieforhold. Det er derfor etter vårt syn slik at disse menighetene må belage seg på å få tilbud om å leie i en annen kirke enn der de til nå har hatt tilhold om kirkens bruk blir endret og utvidet.

Prosjektgruppen har ikke kunnet komme så langt som mandatet nevner i retning av kontakt med migrantmenigheter om utleie. Vi mener dette henger sammen med at mandatet først og fremst er å se på den samlede bruken av kirkene i prostiet. Det betyr igjen at vi ikke har kunnet gå inn i enkelte menigheters ønske om å leie kirkelokaler, men snarere har måttet oppfordre våre menigheter til i nåværende fase å holde litt igjen inntil bispedømmeråd og fellesråd har fattet vedtak om bruk av kirkene. Før vedtak er fattet vil samtaler om nye utleieforhold være lite hensiktsmessig.

Det er behov for en videre kartlegging av alle leieforholdene menighetene i prostiet har til ulike kirkesamfunn. Det er også behov for å gjennomgå leieforholdene på bakgrunn av støtteordningene for registrerte trossamfunn slik at de økonomiske sidene ved leieforholdene blir mer ensartet enn i dag.

I tillegg er det viktig å utarbeide ulike modeller for samarbeid med migrantmenighetene. De menighetene som vi kan finne en samarbeidsplattform med, er de vi burde prioritere å leie ut til. Det kan være utfordrende i samarbeidet at det kan finnes nasjonale politiske spenninger mellom menigheter som er etnisk basert.

Den andre siden av migrantsamarbeidet dreier seg om den utviklingen som skjer over noen generasjoner hvor den gamle nasjonale/etniske tilknytningen ikke lenger er så samlende. For unge i migrantmenighetene kan det være et behov for å finne en religiøs tilknytning som mer henger sammen med deres naturlige tilhørighet i det norske samfunnet. Migrantprestene ser dette å skape nye felles menigheter på stedet som den virkelig store utfordringen fremover. Her er «Sammen-gudstjenestene» i Fossum og gudstjenestefellesskapet på Romsås de best forankrede fellesskap pr. i dag.

Gudstjenestefeiringen må gi gjenkjennelse hos dem som bor i nærområdet til menigheten. Gudstjenestefeiringen og liturgien må derfor bearbeides og utformes på nytt i alle menighetene slik at den åpner opp og imøtekommer folk i stedet for det motsatte.

I den tidligere prosessen knyttet til Kirkebruksplanen har det også vært noen møter med NMS. I prosjektgruppens arbeid har vi fokusert på de samarbeidspartnerne som har ønske om og mulighet for å leie en av kirkene. Vi ser allikevel stor verdi i det å innlede et faglig samarbeid med NMS og KIA omkring migrantmenighetsarbeidet og hvordan vi kan videreutvikle dette.

6 Kulturarbeid i prostiet.

Det er et mangfoldig arbeid også innenfor kirkemusikk, korarbeid og andre arrangementer med en særlig kulturell profil.

I alle menigheter finnes det kor. Det er 11 barnekor med ca. 230 deltakere og 6 familiekor eller voksenkor med ca. 225 deltakere. Disse er involvert i gudstjenester og egne konserter.

Årsstatistikken for 2018 viser at i alt var det ca. 14 300 tilstede på konserter i kirkene i prostiet og ca. 2500 på andre kulturarrangementer.

Det lokale kulturarbeidet i prostiets kirker, hvor ofte kantor er en drivkraft, er en viktig del av kirkenes posisjon som viktig kulturbærende element i Groruddalen.

7 Særlige prosjektstillinger i prostiet

Groruddalen prosti har flere prosjektstillinger knyttet til de særlige strategiske utfordringene her:

To hele diakonistillinger, knyttet til migrantsatsning og annen fellesskapsbygging - inkludert satsning på frivillighet – og frivillige. (KfIO)

To migrantpreststillinger (Bdr) hver i 50%

To religionsdialogpreststillinger (Bdr) hver i 50%.

I prosjektgruppens mandat fremheves det strategiske arbeidet som et uttalt mål for veien videre. Vi mener derfor at det må tegnes en struktur for arbeidet med de strategiske satsningsområdene som omfatter en (tverr)faglig utvikling og en overføring av praksis mellom menighetene slik at satsningsområdene styrkes i hele prostiet.

Andre del: prosjektgruppens råd om bruk av prostiets kirker:

1 Grorud sokn og Romsås kirke

I prosjektgruppens mandat er Romsås en av kirkene som spesielt er nevnt. Prosjektgruppen ser disse tre kirkene i menigheten som kirker som alle har sin særlige funksjon og som bør opprettholdes og styrkes.

Grorud kirkes profil er å være høymessekirken kl. 11 etter vår kirkes ordning. Det synes å være slik at gudstjenestefremmøtet viser en svakt stigende tendens og at kirken samler deltakere utover de gamle menighetsgrensene. Dette er også menighetens sermonikirke: Kirken er en av de kirkene i prostiet med mer enn ti vigslere i året. Med kirkegården omkring kirken er det også innpå to begravelser i uka herfra. Videre har menigheten et godt besøkt diakonalt tiltak for eldre som samler mange fra bydelen. Kirken benyttes også til korvirksomhet for voksne og barn.

Rødtvet kirke profileres som barne- og ungdomskirken. Gudstjenester for små og store har god oppslutning. Månedlige Taize-gudstjenester samler mange, både yngre og eldre. Kirken rommer felles kontorer for staben og i underetasjen er også bydel Groruds seniorsenter. En av prestene i menigheten har 50% prosjektstilling med religionsdialog som tema. Slike prosjektstillinger ønsker vi skal være ressursstillinger som også kommer hele prostiet til gode.

Romsås kirke har en særlig betydning som ett av svært få åpne fellesrom i bebyggelsen. Mye har blitt nedlagt av forretninger i det som først var en egen bydel. Romsås er utpekt som ett av byens steder for «Områdeløft 2017-2026». Stedet tilføres ressurser og det er et uttalt ønske om å inkludere kirken

i dette arbeidet. Bydelen betalte og deltok på menighetens studietur til Bergsjön kirke i Göteborg «Fremtiden bor hos oss». Menigheten har også engasjert KFUK/M for å kunne etablere et «Forandringshus» på Romsås. Denne saken utredes våren 2019 og så langt er signalene at dette er noe som kan bli virkelighet. Til sammen vil disse impulsene styrke den diakonale og flerkulturelle profilen på arbeidet. Romsås har også et livsdyktig ungdomsgudstjenestemiljø med sin månedlige «Take-away»- gudstjeneste.

2 Østre Aker og Haugerud menighet – Hovinbyen

Østre Aker kirke og utbyggingen av Hovinbyen er spesielt nevnt i mandatet. Prosjektgruppen har hatt møte med Hovinbyens prosjektgruppe. Våre anbefalinger er i overensstemmelse med deres arbeid. De har imidlertid sin leveringsfrist høsten 2019 og det kan dermed komme endringer fra deres side innen den tid. Videre har vi hatt et møte med daglig leder og sokneprest og møte med menighetsrådets arbeidsutvalg i Østre Aker og Haugerud menighet. I tillegg har vi deltatt på seminaret 6.3. 2019 i Østre Aker kirke hvor nettverket «Pådriv» i samarbeid med menigheten og andre instanser ønsket å se på nye muligheter for å skape nytt liv i og omkring Østre Aker kirke med kirkegården, grøntanlegget inkludert den tidligere prestegården og bygningsmassen for øvrig.

Menigheten og Oslo bispedømmeråd har inngått i et utviklingsarbeid sammen med «Pådriv» for å gjøre kirken og området omkring som et møtepunkt for befolkningen. Kartleggingsarbeid og bygging av nye nettverk vil være en første fase. Hvilket innhold og hvilken profil som kirken og området skal få, var det enighet om at man inntil videre ikke skal legge for sterke føringer på. I tråd med de samtalene prosjektgruppen har hatt med menighetsrådets arbeidsutvalg, vil det derfor være prosjektgruppens råd at Østre Aker som kulturkirke i den nåværende situasjonen utvikles. Det kan imidlertid pekes på at møtet den 6.3. fremholdt den grønne lungen som stedet utgjør som en viktig verdi. En tanke om Østre Aker kirke som «Klimakatedral» for byen har vært lansert av prost.

Vår anbefaling er at kirkens fremtidige bruk sees i et kortere og i et lengre perspektiv: På lengre sikt, når utbyggingen har kommet lengre i løpet av et par ti-år, vil Østre Aker kirke være en av våre viktige kirker og ligge sentralt i en stor utbygging og kunne fungere som en katedral for omgivelsene.

I et kortere perspektiv vil vi tilrå at bruken av kirken til gudstjenestelig virksomhet reduseres til maksimalt ti årlige gudstjenester (som Allehelgensdagen, konfirmasjonssøndagen og julaften, adventstidens skole – og barnehagegudstjenester, Tårnagenthelg, Festivalgudstjeneste under kirkemusikkfestivalen o.lign.).

Kirken vil imidlertid være i stadig bruk på ukedagene i forbindelse med begravelser. Andre kirkelige handlinger som vigsel og dåp, bør det også kunne være rom for.

Åpenhet for å tenke nytt og annerledes for de nærmeste årene har første prioritet. Dersom man ikke lykkes i denne omgang med «Pådriv», vil vi anbefale utleie av ledig kapasitet i Østre Aker kirke til andre kirkesamfunn inntil videre. Hvordan en slik utleie skal administreres, og hvordan ansvaret skal være for å følge opp kirkebygget, må avklares nærmere. Menigheten ønsker å være delaktig i den videre prosessen knyttet til Østre Aker kirke.

Haugerud kirke:

Denne kirken blir menighetens soknekirke. Staben samlokaliseres i Haugerud kirke. Praktisk talt alle de forordnede gudstjenestene finner sted her. Menigheten ligger i bydel Alna og har allerede et

samarbeid med nabomenigheten Ellingsrud og Furuset om trosopplæring og noe diakoni. Innenfor samme bydel vil også andre strategiske satsninger kunne styrkes ved et utvidet samarbeid.

Det er utfordringer knyttet til menighetens betjening av befolkningen i Ulvin-området og på Alnabru.

3 Ellingsrud og Furuset

Ellingsrud kirke og Kirkens bymisjon.

Prosjektgruppens arbeid ledet etter hvert i retning av at Kirkens Bymisjon også formelt sett burde utfordres til å leie Ellingsrud kirke. I møtet med styringsgruppen den 6.3.2019 fremmet vi forslag om en henvendelse til Kirkens Bymisjon om dette. Menighetens profil er slik at prosjektgruppen mener at det vil legge godt til rette for at Kirkens Bymisjon her videreutvikler det nære samarbeidet med lokalmiljøet og menigheten som på mange måter kjennetegner denne kirken. En stor pensjonistforening møtes her hver tredje uke, borettslagene har sine møter i kirken, Værestedet er et viktig diakonalt fellesskap for mange, det er kulturkjeller med kafé og utleie til migrantmenigheter og til koranskole for å nevne noe.

Etter henvendelsen fra Styringsgruppen ved Stiftsdirektør og Kirkeverge har Kirkens Bymisjon svart at de vil være interessert i å leie hele Ellingsrud. De ønsker også å gå sammen med KFUK/M og menigheten i å utvikle et samarbeid om å fylle kirken med innhold til beste for befolkningen. Kirkens Bymisjon uttrykker at de ønsker å profilere det flerkulturelle arbeidet og religionsdialog med tydelig diakonal profil.

En forpliktende avtale er imidlertid avhengig av at prosjektet utredes nærmere både for Kirkens Bymisjons og for KFUK/Ms del. Det opprettes en ny prosjektgruppe for den videre utviklingen hvor prostens deltar sammen med Kirkens Bymisjon og KFUK/M.

Intensjonsavtalen om å leie kirken ble underskrevet av partene den 9.4.2019 og er vedlagt dette dokumentet. Prosjektgruppen må nøye seg med å legge fram for styringsgruppen den anbefalte intensjonsavtalen om å leie hele Ellingsrud kirke. Det gjenstår derfor et videre arbeid hvor Kirkens Bymisjon, KFUK/M og kirken følger opp utredningsfasen fram mot en endelig avtale og videre implementering i løpet av 2020.

Furuset kirke vil bli menighetens soknekirke og romme hele staben. Prosjektgruppen peker på at den flerkulturelle virkeligheten også er svært relevant for Furusets del og vil ønske at læringen utfra samarbeid med Ellingsrud i ny utgave, vil være til inspirasjon for arbeidet med prostiets strategiske utfordringer. Det samme gjelder også migrantprestenes arbeid med «Sammen-gudstjenester».

Vi peker også på at dette vil kunne ha positive innvirkninger på samarbeidet med Haugerud som er i samme bydel og ellers også for prostiet som helhet.

Med Furuset kirke som eneste soknekirke innser prosjektgruppen at det vil kunne oppstå problemer med den kirkelige betjeningen av befolkningen på Ellingsrud ved en eventuell utleie av Ellingsrud kirke. Menigheten uttrykker et ønske om å delta i den videre prosessen.

4 Høybråten, Fossum og Stovner (HFS)

Menigheten har arbeidet aktivt for å finne styrke i å bli ett sokn. De tre kirkene har forskjellige sosio-kulturelle betingelser og menigheten har tatt dette inn i sin utvikling av kirkene. Medlemstallene i prosent sier noe om dette: Høybråtenområdet ca 50%, Stovnerområdet ca 30-35 % og Fossumområdet ca 10-15%. Menigheten tenker nytt og offensivt på flere områder.

Forut for vedtaket om å utsette avgjørelsen om kirkebruksplanen for Groruddalen prosti hadde henholdsvis Stovner kirke og Fossum kirke vært nevnt som kirker som kunne fristilles. Vi vil derfor bruke noe mer plass her for å underbygge vår anbefaling.

Fossum kirke: Prosjektgruppen går inn for at vi beholder kirken.

Kirkens synlige plassering, økt diakonal satsning og den positive utviklingen i samarbeid om gudstjenesten med migrantmenighetene, som også har egne samlinger i kirken, gjør at vi bør beholde Fossum. Menigheten har i sin strategiske plan lagt opp til en utvikling av kirken som gir den en slik profil og dette er nå i positiv utvikling. I underetasjen vil Kirkens Bymisjon få leie hele underetasjen til sin frivillighetssentral som også utbygges med andre tiltak. Dette mener vi også er noe som styrker vår strategiske satsning i området. Vi vil nå få et mer ryddig leieforhold og det vil kunne føre til et bedre samarbeid mellom etasjene i kirkebygget i tillegg til at det gir en bedre økonomi for menighetens satsninger. Dette leieforholdet har også medført at det vil være en økonomisk mindre gevinst for KfiO å leie ut hele Fossum kirke.

Det er helt nødvendig med stab plassert i denne kirken. Det kan ikke bygges flere kontorer i sideskip uten at dette vil gå sterkt ut over mulighet til aktivitetene som skal ha rom. Migrantprest og diakon(er) er kjernetroppene som bør ha sitt primære arbeidssted i Fossum kirke.

Videre foreslår vi at prost og prostesaksbehandler har sine kontorer her. Dette vil knytte ledelsen av prostiet nært og tydelig opp mot den nye kirkevirkeligheten. Dette vil være en styrke for prostens strategiske ledelse.

Stovner kirke:

Prosjektgruppen har hatt denne kirken til vurdering både som et utleieobjekt og som fortsatt soknekirke. Når vi konkluderer med å beholde kirken er det flere grunner til dette:

Det er nødvendig å ha vekstmuligheter til annen aktivitet som f. eks. trosopplæring/konfirmanter i soknet. Dette er det ikke rom for i tilstrekkelig grad i Fossums satsning og Høybråten vurderes som å være enda mindre sentralt beliggende. Soknet har i år 80 konfirmanter som i det vesentlige samles i Stovner kirke, det er speidergruppe og satsing på barnefamilier med egne gudstjenester og godt besøkte eldretreff for å nevne noe. Stovner skole er nærmeste nabo og har ønsket et utvidet samarbeid med bruk av kirkens lokaler. Kirken leies i dag ut til to migrantmenigheter.

Stovner kirke ligger mellom de to andre kirkene og den har et stort og godt kirkerom.

I prosjektgruppens arbeid har det vært vesentlig å se på muligheten til å samle stabene. I HFS er det imidlertid 15-17 ansatte. Som beskrevet for Fossum kirke, er det nødvendig med et fast nærvær av stab i denne kirken. Det har derfor vært viktig å se på hvordan staben ellers plasseres. Vår innstilling er at stabens hovedkontor bli i Stovner kirke hvor administrasjon, prester, trosopplærere og kantor er plasserte.

Underetasjen i kirken leies av bydelen til barnehage for 36 barn. Dette er med på å gi en betydelig inntekt til menigheten.

Høybråten kirke:

Kirken som er fra 1932 med kirkegården omkring, har lange tradisjoner i prostiet. Høybråten er et gammelt villaområde i dalen og har et lokalmiljø som slutter opp om kirken sin. Som et eksempel på det kan nevnes at «Gubbegruppa», bestående av over 20 godt voksne karer som møtes hver uke i menighetshuset, i 2017 fullførte en større oppussing av Høybråten kirke. I 2002 ble det nye menighetshuset ved siden av kirken tatt i bruk. Her er menighetssal til 50-70 personer og en etasje med åtte gode kontorer og møterom.

De ansatte må følge opp de som har sin tilhørighet i de forskjellige aktivitetene i menigheten, men vi anbefaler at kontorene i Høybråten ikke har fast åpningstid, men brukes i forbindelse med de forskjellige arrangementene og til samtaler. Det er dermed mulig å leie ut flere kontorer her.

Felles anbefalinger for HFS og de tre kirkebyggene:

Alle tre kirkebygg beholdes. Vi viser også til det vi har skrevet om utbyggingen av Rommen-området som på sikt kan medføre at menigheten får flere å betjene.

Endringer som foreslås: staben samles i Stovner (administrasjon ++) og i Fossum som huser diakon, migrantprest, prost og prostesaksbehandler, (++), Høybråten har to kontorer til disposisjon som brukes ved aktiviteter etter behov.

Vi anbefaler en reduksjon av søndagsgudstjenester kl.11. Pr i dag er det ofte tre gudstjenester som går parallelt med lik liturgisk tradisjon i de tre kirkene. Det er en av fire som er felles gudstjeneste.

Vi anbefaler at mist tre av fire gudstjenester i Fossum kirke er «Sammen-gudstjenester», i tillegg to ettermiddags/kveldsgudstjenester i måneden. Fortsatt utleie til migrantmenigheter.

Vi anbefaler en reduksjon av høymesser i Stovner kirke til to i måneden, i stedet mer søndagsutleie til migrantmenigheter. Her bør det arbeides for et samarbeid etter modell fra Fossum om gudstjenestefellesskap. Gudstjenester for barnefamilier i tilknytning til familiearrangementer på ettermiddag/kveld i uka.

Høybråten har tre gudstjenester i måneden, den fjerde er felles på «Sammen-gudstjeneste».

Vi ser behovet for en diakonal satsning for Haugenstua-området med base i Stovner kirke.

5 Tonsen menighet

Tonsen menighet har ett kirkebygg og omfattes i liten grad av endringer i denne omgangen. Også i denne delen av prostiet er det et økende behov for å arbeide med religionsdialog og integrering. Prosjektgruppen vil påpeke at det kan bli nødvendig med fremtidig regulering av menighetsgrensene ned mot Økern-området som er under utbygging.

Tredje del: Et system for etterlevelse opp mot strategiske mål

En viktig forutsetning for å nå strategiske mål er å opprettholde og styrke fokuset på frivillighetsfeltet.

Vi har på side 2-3 i dokumentet behandlet viktige strategiske satsninger for kirkene i Groruddalen:

Bred diakonal satsning

Barn og ungdom

Migrantmenigheter og utvikling av samarbeid

Religionsdialog

Vi har brukt uttrykk som spesialisering og spissing når det gjelder satsningene våre i de forskjellige kirkene. Men like viktig er det at særlig kompetanse blir delt og dermed styrket i prostiet som helhet.

Dette vil medføre at det må bygges en faglig og tverrfaglig struktur med en ledelse som følger opp de strategiske målene.

Med den forskjellige organiseringen av arbeidsgiverlinjene mener vi at det for tiden er prosten som må være den som har det naturlige oppfølgingsansvaret overfor de aktuelle stillingene i prostiet.

Innenfor hvert av satsningsområdene må det være (minst) en i hver stab som er ansvarlig kontaktperson for sitt område. Disse møtes under ledelse av prosten, i samarbeid med en eventuelt ansatt i Fellestrådet på tilsvarende nivå, og de tilsatte som har særlig faglig ansvar (som prostidiakoner, religionsdialogprester, migrantprester, ungdomsarbeidere). Formålet vil være å gi og dele inspirasjon, erfaring, støtte og kunnskap.

Selv om dette vil medføre noen flere interne møter, mener vi dette er avgjørende for at de strategiske satsningene skal bli omsatt i virkelig handling lokalt.

Vi regner med at også kompetansen i Kirkens Bymisjon og KFUK/M kan være tilgjengelig i prostiet i denne strukturen.

Det går også an å se en struktur som følger geografien i prostiet i noen tilfeller:

Rent geografisk er det to langsgående T-banelinjer på hver side av Groruddalen. Tverrforbindelsene er ikke så gode. Langs hver av T-banelinjene ser vi nå satsning på barn og unge ved KFUK/M (Ellingsrud og Romsås) og at Kirkens Bymisjon er tilstede (Ellingsrud og Fossum). Vi har migrantprester på begge sider (Furuset og Fossum) og aktive diakoner i alle menigheter. For religionsdialogprestene gjelder det samme (Grorud menighet og Ellingsrud og Furuset).

Fjerde del: Kort sammendrag av anbefalingene fra prosjektgruppen.

Kirkebyggene:

Ellingsrud og Furuset:

Ellingsrud kirke leies ut til Kirkens Bymisjon og intensjonsavtale om dette er inngått. Kirkens Bymisjon samarbeider med KFUK/M som utreder oppstart av Forandringshus. Staben er samlokalisert i Furuset kirke.

Østre Aker og Haugerud:

Østre Aker kirke får en betydelig reduksjon i forordnede gudstjenester. Mulighet for nye initiativ ved nettverket «Pådriv» eller en utleie til andre kirkesamfunn. På lengre sikt blir kirken liggende sentralt i en ny bebyggelse og får soknekirkefunksjonen tilbake. Staben samlokaliseres i Haugerud.

Høybråten, Fossum og Stovner:

Fossum kirke beholdes med satsning på «Sammengudstjenester» og som en drivkraft i det tverrkulturelle arbeidet og med diakonale prosjekter. Underetasjen leies ut til Kirkens Bymisjon som utvider sin diakonale virksomhet. Stovner kirke beholdes som et nødvendig kirkerom og andre kirkelokaler, men med kapasitet for økt utleie til migrantmenighet(er). Hele underetasjen leies ut til barnehage. Staben er lokalisert dels i Stovner med administrasjonen der, og i Fossum kirke med migrantprest, diakon og også med prestens kontor. Høybråten opprettholder gudstjenestefrekvensen, men staben sitter samlet i de to andre kirkene slik at kontorer i menighetshuset kan leies ut.

Grorud:

Romsås kirke beholdes. KFUK/Ms utredning om barn og ungdom på Romsås er så vidt klar at det synes som det blir en utgave av Forandringshus også her. Dette går sammen med styrket diakonal satsning og samarbeid med Bydel Grorud om «Områdeløft».

Rødtvet utvikler videre sin satsning på barn og unge. Staben er samlokalisert i denne kirken.

Grorud kirke er høymesskirken og er viktig for de kirkelige handlingene.

Tonsen:

Utfordres på integrering og tverrkulturell diakonal satsning.

Migrantmenighetene:

Her peker vi på at utviklingen vi vil være en del av, er at skiller viskes ut og at menighetene våre preges av fellesskap på tvers av etniske grupperinger («Fråmtiden bor hos oss»).

Det vil fortsatt være behov for at migrantmenigheter leier lokaler i våre kirker. Parallelt med at vi inngår leiekontrakter med Kirkens Bymisjon og KFUK/M, blir det et behov for å ha en gjennomgang med nye leiekontrakter for migrantmenigheter. Prostiets ledergruppe bes om å kartlegge dagens utleiepraksis og utarbeide forslag til felles praksis og nye kontrakter.

Menighetsgrenser:

Det må avklares hvor Østre Akers grenser skal gå og hvilket prosti denne delen av menigheten skal tilhøre for fremtiden.

Tonsen menighets grenser mot Økernutbyggingen må avklares.

Rommen-utbyggingen ligger i Stovner bydel, men tilhører i dag Grorud menighet. Vi mener det bør være et sammenfall av menighetsgrense og bydelsgrense for dette området. Fossum kirke vil også være den kirken som ligger nærmest til for de nye beboerne.

Økonomi:

Prosjektgruppens anbefalinger styrker kirkens økonomi ved utleie av en hel kirke (Ellingsrud).

Dessuten sikres det gode inntekter for HFS ved full utleie av underetasjene i både Fossum og Stovner. Dette gir økonomisk styrke til menighetens satsninger, men også en god inntekt for KfiO som får 30% av disse inntektene. Dersom man får leietakere til kontorene i Høybråten, vil det også generere inntekter – her må eierforhold avklares nærmere.

Videre vil Romsås kirke få leieinntekter fra KFUK/M til det Forandringshuset som etter all sannsynlighet vil komme.

Vi vil også peke på den økonomiske muligheten for kirken som ligger i den strategiske satsningen for Groruddalen prosti som vi har pekt på. Der hvor kirkene og menighetene går inn i de store diakonale utfordringene som medaktører i lokalmiljøet får man også anledning til å søke om offentlige midler til prosjekter. Dette har allerede medført nye muligheter til et styrket arbeid overfor barnefattigdom og også gitt mulighet til å utvikle konseptet «Unge møter eldre». Vi ser for oss at denne kompetansen vil være viktig for prostiet og for kirken i Oslo.

Strategi:

Vi har pekt på fire strategiske satsninger: Diakoni, barn og unge, migrantsamarbeid og religionsdialog.

Vi har understreket at tverrfaglig samarbeid er en vesentlig forutsetning og at det derfor er nødvendig med en ledelse som holder mål og retning i arbeidet. Slik kirken nå er organisert, må den ledelsen i hovedsak legges på prostien.

Det er av stor betydning at det foreligger en avklaring på hvem som står ansvarlig for å slutføre de ulike avtalene i prostiet:

Avtalen med Kirkens Bymisjon om Ellingsrud kirke.

Avtalen med KFUK/M om Forandringshus på Romsås

Videre avtaler om Østre Aker kirke og samarbeidet med «Pådriv»

Møteoversikt for prosjektgruppen:

Alle har deltatt på alle møter i prosjektgruppen. De øvrige møtene har blitt lagt opp av prost og sekretær hvor prosjektgruppens medlemmer har fått innkalling og møtt om de har kunnet. Referat er skrevet fra alle møter i prosjektgruppens regi.

Det har vært 9 møter i prosjektgruppen: 11.01., 25.01., 04.02., 25.02., 15.03., 25.03., 12.04., 26.04., 06.05.

- 14.01. innledende møte med Kirkens Bymisjon
- 15.01. møte med stab og MR leder i Ellingsrud kirke
- 17.01. møte med AU i HFS
- 31.01. møte HFS og Kirkens bymisjon
- 01.02. møte Furuset/Ellingsrud og Kirkens bymisjon
- 05.02. møte med Grorud AU i Romsås kirke
- 14.02. møte med migrantprestene
- 14.02. møte med KFUK/M ved Øivind Landmark
- 05.03. utvidet prostirådsmøte
- 06.03. delta på «Pådriv-konferansen» i Østre Aker kirke
- 06.03. møte med styringsgruppen i bispegården
- 18.03. møte med sokneprest og daglig leder Østre Aker og Haugerud
- 03.04. befaringsav kirkene i HFS
- 05.04. møte med Kirkens bymisjon
- 10.04. åpent MR-møte i Ellingsrud kirke
- 24.04. møte med AU i Østre Aker og Haugerud

I tillegg:

Mail til Frelsesarmeen 18.03.2019 med orientering om sannsynlig anbefaling at Fossum kirke enten beholdes eller leies ut til Kirkens Bymisjon.

INTENSJONSAVTALE

Det inngås med dette en intensjonsavtale mellom styringsgruppen for Kirkebruksplan og Stiftelsen Kirkens Bymisjon Oslo med siktemål at Kirkens Bymisjon blir leietager av Ellingsrud kirke.

Et forprosjekt iverksettes av Kirkens Bymisjon i samarbeid med KFUK/M og prosten i Groruddalen. Prosjektgruppen skal utrede behov, kompetanse og finansieringsplan for å utvikle bærekraftige aktiviteter i Ellingsrud kirke i samarbeid med Den norske kirke.

Leieforhandlinger om Ellingsrud kirke iverksettes dersom forprosjektet konkluderer med at det er grunnlag for dette og Kirkens Bymisjons ledelse godkjenner det. Prosjekteringsarbeidet konkluderes før utgangen av 2019 slik at evt. leieavtale kan forhandles fram i 2020 med virkningsdato utleier og leietager blir enige om.

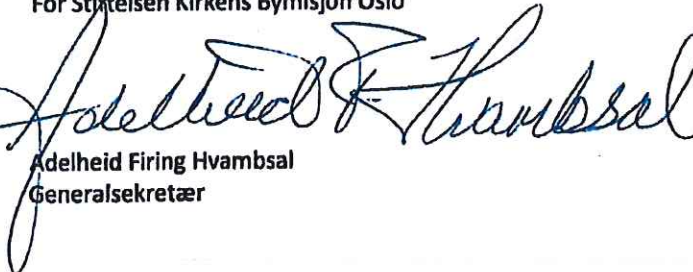
Oslo, 9.4.2019

For Styringsgruppen Kirkebruksplan

For Stiftelsen Kirkens Bymisjon Oslo

Robert Wright
Kirkeverge

Elise Sandnes
Stiftsdirektør

Adelheid Firing Hvambdal
Generalsekretær

KIRKEN I GRORUDDALEN

Mandat for prosjektgruppen

Bakgrunn:

Høsten 2019 ble «Kirkebruksplan for Oslo» sendt ut på høring. På bakgrunn av den kirkelige situasjonen i Groruddalen prosti er det viktig å komme fram til en helhetlig strategi for bruken av kirkene i Groruddalen prosti. Styringsgruppen ønsker derfor å videreføre samtalene med menighetene, Kirkens bymisjon, KFUK-M, NMS og andre aktuelle aktører. Prosessen har vist at det er behov for - i samarbeid med menighetene - å jobbe videre med en helhetlig plan for kirkene i Groruddalen prosti.

Arbeidet med kirkebruksplan har hatt ulik framdrift i de ulike soknene i prostiet. Styringsgruppen ser at det er vanskelig å kunne innstille og konkludere i ett sokn uten å se det i sammenheng med anbefalingene for de andre soknene i området.

Styringsgruppen foreslår derfor i sin innstilling til KfiO og OBDR at **«Det settes ned en prosjektgruppe som skal utarbeide en helhetlig plan for bruken av alle kirkene i Groruddalen. Prosjektgruppen rapporterer til styringsgruppen. Gruppen skal utrede samarbeid med aktuelle leietakere, herunder samarbeid med migrantmenigheter. Arbeidet skal være slutført innen juni 2019, da det skal foreligge en innstilling for vedtak i fellesrådet og bispedømmerådet.»** Det er allerede gjort et betydelig arbeid med å samle inn data og utvikle en strategi. Dette er arbeid som prosjektgruppen skal bygge videre på.

Målsetting for arbeidet:

Prosjektgruppen skal utrede og gi anbefalinger om bruk av alle kirkene i Groruddalen prosti og utrede samarbeid med aktuelle leietakere, herunder samarbeid med migrantmenigheter, Kirkens bymisjon, KFUK-M, NMS og andre aktuelle organisasjoner.

Arbeidsmåte og oppgaver:

Utvalget skal

- ta utgangspunkt i strategiplanen for Oslo bispedømme, de to høringsdokumentene for Kirkebruksplan for Oslo, innstillingen fra styringsgruppen pr. 30.11.2018 og vedtakene i KfiO 6. desember og OBDR 17. desember.
- bygge videre på dataene som er hentet inn i forbindelse med arbeidet med kirkebruksplan for Groruddalen så langt
- videreutvikle kontakten med Kirkens bymisjon, KFUK-M, NMS og andre – særlig med tanke på bruk av Fossum kirke, Ellingsrud kirke og Romsås kirke
- utarbeide forslag til samarbeidsavtaler og skisse til leieavtaler med aktuelle organisasjoner
- koordinere arbeidet med utvalget som arbeider med kirke i Hovinbyen – særlig med tanke på Østre Aker kirke
- videreutvikle kontakt med migrantmenigheter med tanke på samarbeidsområder og utleie
- hente inn kompetanse på ulike felt etter behov

- forankre arbeidet i menighetene i prostiet, og legge til rette for drøfting i både menighetsråd og prostiråd.
- holde styringsgruppen orientert om arbeidet underveis
- levere sin rapport innen 19. mai 2019

Selv om endrede soknegrenser ikke har vært en del av mandatet til arbeidet med kirkebruksplan, bes utvalget allikevel komme med innspill til om det vil være naturlig å justere soknegrensene i prostiet.

Medlemmer i prosjektgruppen:

Prost Øyvind Stabrun, leder
Daglig leder Olav Fraser Lende
Prostirådsrepresentant Gunnar Hirsch
Diakon Eleanor Brenna

Prosjektsekretær Ingar Seierstad

Prosjektgruppen rapporterer til styringsgruppen for Kirkebruksplan i Oslo.

Framdriftsplan:

Prosjektgruppen starter sitt arbeid i januar 2019 og leverer sin rapport 19. mai 2019.

Det skal legges fram en anbefaling for styringsgruppen som lager innstilling for vedtak til bispedømmeråd og fellesråd i løpet av juni 2019.

Styringsgruppen har satt opp møter 6. mars og 22. mai.

Økonomi:

OBDR inngår arbeidsavtale med sekretær for gruppen og avlønner vedkommende.

19.12.2018